

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*The Curious Marriage of
Rabbi and Mrs. Akiva*

Formula for Success or Recipe for Disaster?

Rabbi Ari Sytner
ד' אייר תשע"ז • April 30, 2017

1. The Wall Street Journal

The Dance of Marriage: Who Does What?

By KATHERINE ROSMAN, February 27, 2011

In a coupling of two busy people, it's inevitable that a marital ledger develops, sometimes spoken, sometimes not . . .

On Sunday, I needed to work; I had a story due the next morning. But it wasn't until after I got my son to bed that I sat at my computer to start writing. I burst into tears. "I'll never get it done," I sobbed to Joe, who had come upstairs to see what the drama was this time.

"Tell me about the story," he said. Then he spent an hour with me until I had talked enough that I was ready to write.

It snowed that night. In the morning, we raced to get the kids dressed and fed. "The snow needs to be scraped from the car," I said to Joe. We were both exhausted and cranky.

He could have said -- but never would -- that I should scrape the car because he had helped me with my story the night before. He never would say that, because that isn't why he had helped me.

In every marriage, there are things we do for the ledger. And then there are things we do for love.

2. Rabbi Akiva leaving home:

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סג

אזיל יתיב תרי סרי שנין בני רב. כי אתא, אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי. שמעיה לההוא סבא דקאמר לה: עד כמה קא מדברת אלמנות חיים

[R. Akiba] departed and spent twelve years studying at the academy. When he returned home he brought with him twelve thousand disciples. He then overheard an old man saying to her, 'How long will you lead the life of a living widowhood?'

אמרה ליה: אי לדידי ציית, יתיב תרי סרי שני אחרוני
אמר: ברשות קא עבידנא, הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחרוני בני רב

'If he would listen to me,' she replied. 'he would spend [in study] another twelve years'.
Said [R. Akiba]: 'It is then with her consent that I am acting', and he departed again and
spent another twelve years at the academy!

3. Carnal Israel: Reading Sex in Talmudic Culture, Daniel Boyarin - 1995

The key to my reading is the name Rachel. . . The entire story of the romance of Rabbi
Akiva and Rachel is generated in one root metaphor: Akiva as the shepherd and Rachel
as the sheep. (p. 151)

4. How Rabbi Akiva treated people:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדרים פרק ט
ואהבת לרעך כמוך, רבי עקיבא אומר זה כלל גדול בתורה

5. An example of Rabbi Akiva's love

תלמוד בבלי מסכת נדרים דף מ/א
היה מעשה בתלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא שחלה לא נכנסו חכמים לבקרו ונכנס רבי
עקיבא לבקרו ובשביל שכיבדו וריבצו לפניו חיה אמר לו רבי החייתני יצא רבי עקיבא ודרש
כל מי שאין מבקר חולים כאילו שופך דמים!

Bavli Nedarim 40a

Did it not once happen that one of R. Akiba's disciples fell sick, and the Sages did not
visit him? So R. Akiba himself entered [his house] to visit him, and because they swept
and sprinkled the ground before him, he recovered. 'My master,' said he, 'you have
revived me!'

6. Rabbi Akiva's view of marriage:

סוטה יז.

דריש ר"ע איש ואשה זכו שכינה ביניהן לא זכו
אש אוכלתן

רשי

שכינה ביניהם. שהרי חלק את שמו ושיכנו ביניהן יו"ד באיש וה"י באשה: לא זכו אש
אוכלתן. שהקב"ה מסלק שמו מביניהן ונמצאו אש ואש:

Rabbi Akiva taught: When husband and wife are meritorious, the Divine Presence will rest among them. However, if they are not meritorious, fire will consume them.

Rashi: G-d's name is divided between husband and wife with the Yud and the Hey. Without G-d's name, there is no Ish and Isha, only Aish and Aish - fire and fire.

7. Moshe separated from his wife:

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סב עמוד א

דתנאי: שלשה דברים עשה משה מדעתו, והסכימה דעתו לדעת המקום: פירש מן האשה, ושיבר הלוחות,
והוסיף יום אחד

פירש מן האשה - מאי דרש? אמר: ומה ישראל שלא דברה עמהם שכינה אלא לפי שעה וקבע להם זמן, .
אמרה תורה: (שמות י"ט) אל תגשו אל אשה, אני שמיוחד לדבור בכל שעה ושעה ולא קבע לי זמן, על אחת
כמה וכמה!! והסכימה דעתו לדעת המקום, שנאמר: דברים ה'+ לך אמור להם שובו לכם לאהליכם, ואתה פה
עמוד עמדי

For it was taught: Moses did three things on his own initiative, and his opinion coincided with that of the Omnipresent. He separated himself from his wife, broke the Tables of Testimony and added one day.

'He separated himself from his wife'; what exposition did he make? He said, 'If to the Israelites, with whom the *Shechinah* spoke only for a while and for whom a definite time was fixed, the Torah nevertheless said, Come not near a woman, how much more so to me, who am liable to be spoken to at any moment and for whom no definite time has been fixed'. And his view coincided with that of the Omnipresent; for it is said, Go say to them: Return ye to your tents; but as for thee, stand thou here by Me.

8. Balance between marriage and Torah study:

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף כט עמוד ב

ת"ר: ללמוד תורה ולישא אשה - ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה, ואם א"א לו בלא אשה - ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה. אמר רב יהודה אמר שמואל, הלכה: נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה. ר' יוחנן אמר: ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה? ולא פליגי: הא לן, והא להו.

Our Rabbis taught: If one has to study Torah and to marry a wife, he should first study and then marry. But if he cannot [live] without a wife, he should first marry and then study. Rab Judah said in Samuel's name: The halachah is, [A man] first marries and then studies. R. Johanan said: [With] a millstone around the neck, shall one study Torah! Yet they do not differ: the one refers to ourselves, and the other to themselves.

9. The Daughter of Rabbi Akiva & Ben Azai

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סג

ברתיה דר"ע עבדא ליה לבן עזאי הכי. והיינו דאמרי אינשי: רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כך עובדי ברתא

The daughter of R. Akiba acted in a similar way⁶ towards Ben Azzai. This is indeed an illustration of the proverb:⁷ 'Ewe follows ewe; a daughter's acts are like those of her mother.'

רב יוסף בריה דרבא שדריה אבוהי לבי רב לקמיה דרב יוסף, פסקו ליה שית שני

R. Joseph the son of Raba [was] sent [by] his father to the academy under⁸ R. Joseph. and they arranged for him [to stay there for] six years.

כי הוה תלת שני מטא מעלי יומא דכפורי, אמר: איזיל ואיחזינהו לאינשי ביתי

Having been there three years and the eve of the Day of Atonement approaching, he said, 'I would go and see my family'.

שמע אבוהי, שקל מנא ונפק לאפיה, אמר ליה: זונתך נזכרת? איכא דאמרי, אמר ליה: יונתך נזכרת?
איטרוד, לא מר איפסיק ולא מר איפסיק

When his father heard [of his premature arrival] he took up a weapon and went out to meet him. 'You have remembered', he said to him, 'your mistress!' Another version: He said to him, 'You have remembered your dove!'

They got involved in a quarrel and neither the one nor the other ate of the last meal before the fast.

10. How did this shepherd become the great Rabbi Akiva?

מסכת אבות דרבי נתן פרק ו
מה היה תחלתו של ר' עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לו המים שתדיר נופלים עליה בכל יום אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים (איוב י"ד י"ט). מיד היה רבי עקיבא דן ק"ו בעצמו מה רך פסל את הקשה דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקו את לבי שהוא בשר ודם מיד חזר ללמוד תורה....

Avot de-Rabbi Natan 6

How did R.abbi Akiva begin studying? He was forty years old and had never studied Torah. Once, standing by a well, [he saw a stone that had been hollowed out by the water eroding it over the years]. "Who hollowed out this stone?" he wondered.

"It is the water falling on it day after day," people told him. They said to him "Akiva - don't you know that it says: 'Stones are worn away by water' (Iyov 14:19)?"

R.abbi Akiva thought to himself: "If the soft water can pierce this hard rock, surely the words of Torah **which are as powerful as iron** will be able to engrave themselves on my heart which is flesh and blood!" Immediately he turned to learning Torah....

How did he make the leap from curiosity to mastery?

11. Rabbi Akiva meets his wife

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סג

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה, חזיתיה ברתייה דהוה צניע ומעלי, אמרה ליה: אי מקדשנא לך אזלת לבי רב? אמר לה: אין.

אי קדשא ליה בצינעה ושדרתיה

R. Akiva was a shepherd of Ben Kalba Sabua. Seeing how modest and noble [the shepherd] was, said to him, 'Were I to be betrothed to you, would you go away to [study at] an academy?' 'Yes', he replied.

She was then secretly betrothed to him and sent him away.

12. Rabbi Akiva's untold motivation:

מדרש הגדול שמות ד, כה

אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר. אמרה לו אשתו לך למד תורה. אמ' לה הלא ישחקו עלי שאני בן ארבעים שנה ואיני יודע כלום. אמרה לו בוא לעשות פלא. אמ' לה ומה הוא. אמרה לו הביא לי חמור שהוא ניזק בחליותיו הביא לה. זרקה על נזקו עפר וזרקה עליו שחלים וצמת. הוציאו לשוק יום ראשון ושחקו עליו. יום שני ושחקו עליו. יום שלישי לא שחקו עליו. אמרה לו לך ולמד תורה. היום ישחקו. למחר לא ישחקו. יום שלישי יאמרו זה מנהגו כן. הלך וישב לו אצל מלמד תינוקות. אמ' לו ר' למדני תורה כתב לו אלף בית. אלף תיו ולמדה. ברכת המזון ולמדה. תורת כהנים ולמדה. והיה למד והולך עד שקרא

13. Rabbi Akiva's Final Return Home

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סג

כי אתא, אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי -
שמעה דביתהו הות קא נפקא לאפיה, נפלה על אפה - קא מנשקא ליה לכרעיה

When he finally returned he brought with him twenty-four thousand disciples.

His wife heard [of his arrival] and went out to meet him and fell upon her face and kissed his feet.

הוּו קא מדחפי לה שמעיה
אמר להו: שבקוה! שלי ושלכם שלה הוא

His attendants were about to thrust her aside, when [R. Akiba] cried to them, 'Leave her alone! Mine and yours are hers'.

14. Rabbi Akiva's unique approach

ספר אור שרגא

ולבאורה צ"ע רב על ר' עקיבא שחזר תיכף לעוד י"ב שנים מבלי להיכנס לביתה
אשר ישבה גלמודה תרי עשרי שנין ולמה כשחזר לביתו לא נכנס לבקרה
ולישאר שם קצת או אפילו רק לדרוש בשלומה אחר כל המסירת נפש שהיה לה,
ואעפ"י ששמע ממנה שעשתה כל זה ברעותא דליבא ואמרה הלואי שישאר שם
עוד תרתי סרי שנין, מ"מ אין זה מעכב על ידו אם היה נכנס לפי שעה, אעכצ"ל
דמעלת ר"ע היה שהיה לומד תורה בתמידיות בלי שום הפסק כלל וכלל וזכה
למדריגתו הנשגבה ע"י שלמד י"ב שנים רצופות, ולכן לא רצה להפסיק התמידיות
שלו ואם היה נכנס לפי שעה לדרוש בשלום ביתו ואשתו היה מפסיק בלימודו וזה
היה גורם לו הפסק ולא יהיה לו כ"ד שנים רצופות אלא ב' פעמים י"ב שנים, ואינו
דומה לימוד בלי הפסק ללימוד שיש בו הפסק ואעפ"י שבסך הכל היה לומד כ"ד
שנים מ"מ כ"ד שנים בלי הפסק עולה פי כמה מכ"ד שנים שמצרפין שנה עם
הבירתה.

ושמעתי מגדול אחד משל על זה דהנה אם אדם רוצה להרתיח מים חמין כדי לשותות תה, ובדרך משל אם צריכין להרתיח המים חמש מינוטין והרתיחו ג' מינוטין ונטלו מעל האש ואחר שעה שוב הרתיחו ג' מינוטין ושוב נטלו מעל האש ועוד הפעם הרתיחו אחר הפסק שעה עוד ג' מינוטין וכן חזר חלילה אז אפילו אם יעשה כן שבעים שנה לא יגיע לו אפילו כוס אחד של חמין, אבל אם יש לו קצת סבלנות להמשיך פעולתו ולא יפסיקו באמצע אז יכול לחמם מים לאלף כוסות תה, אעפ"י שהראשון חימם המים יותר ממאות שעות מ"מ כיון שמעשיו היו בהפסק לא הגיע אל תכליתו דההפסק מחליש ומבטל פעולתו הראשונה, כמו כן בעבדות ה' ובלימוד התורה אם לומד סירוגין סירוגין והוא חכם כשירצה בלי תמידיות ועובד את ה' לפי משאלות לבו ורוחו ואינו בהמשך אחד, אז לא יעלה בסולם העולה בית א-ל ובכל פעם מפסיד עבודתו הראשונה וצריך להתחיל מחדש,

15. Rachel and Rabbi Akiva's Marital Legacy:

1. See the potential for greatness in your spouse
2. Encourage their dreams, be willing to make concessions along the way
3. Work hard and consistently
4. Don't undermine the sacrifice being made on your behalf
5. Fully recognize, appreciate and be grateful for the support of your spouse

16.

רמב"ם הלכות אישות פרק טו

הלכה יט

וכן צוו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגופו

Love your wife as you love yourself, and respect her MORE than you respect yourself

17

Good Communication in Marriage Starts with Respect, Dr. Amy Bellows

www.psychcentral.com

Intimate communication may not be worth the effort without love. Love is critical to the relationship. Yet alone it is not enough.

If there is love, however, and if the relationship is important to you then you must focus on communication. Only through good, true communication can you realize the joy of love. Good communication makes love possible, certainly makes it better, and ultimately may be love itself.

18

הלכה כ

וכן צוו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדאי

A woman should respect her husband a little more than he needs

19

Jewish Marriage, A Halakhic Ethic, Rabbi Reuven Bulka

The ideal relationship between man and woman is one of interdependence, an interdependence implying uniqueness rather than sameness